

DOCENTENHANDLEIDING WHAT THE ART?!

What the Art?! is een videoserie ontwikkeld door de Blikopeners van het Stedelijk Museum Amsterdam.

Blikopeners zijn open-minded jongeren die in het Stedelijk Museum Amsterdam werken om de blik van het publiek en personeel te openen. Zij hebben een eigen kijk op kunst en denken mee over actualiteiten, programma's en tentoonstellingen. Blikopeners maken hun leeftijdsgenoten enthousiast voor kunst en cultuur door het organiseren van hun eigen rondleidingen, workshops & evenementen in het museum. Zie: www.stedelijk.nl/Blikopeners & @blikopeners op Instagram.

De Blikopeners hebben drie nieuwe video's ontwikkeld voor de serie *What the ART?!*. Zij deden zelf de redactie, regie en presentatie en brengen zo vol enthousiasme hedendaagse kunst onder de aandacht.

Credits *What the ART?!*

Stedelijk Museum Amsterdam, 2018

Redactie & regie: Blikopeners Annemarijn, Yara & Sem

Presentatie: Blikopeners Ahmed, Loulou & Yara presenteren de afleveringen en ontmoeten de kunstenaars in het Stedelijk Museum Amsterdam én in hun ateliers.

Doel & Doelgroep serie

What the ART?! is ontwikkeld voor leerlingen uit de bovenbouw van het vmbo, havo en vwo. In elke aflevering staat een kunstenaar centraal: modeontwerper Bonne Reijn en de beeldend kunstenaars Brian Elstak en Raquel van Haver. De kunstenaars worden in hun atelier geïnterviewd en bezoeken het Stedelijk Museum Amsterdam. Een Blikopener neemt de kunstenaar mee naar STEDELIJK BASE, de permanente opstelling in het museum. Samen bekijken ze een selectie kunstwerken en raken zo in gesprek over kunst. Leerlingen krijgen inzicht in wat de bezoekende kunstenaar inspireert, wat zijn of haar drijfveren zijn, hoe hij of zij werkt en wat hem of haar wel of juist niet aanspreekt.

De Blikopeners zijn leeftijdsgenoten van de leerlingen en kunnen hen daardoor als geen ander meenemen bij het gesprek met de kunstenaar en het kijken naar kunst. Zo worden leerlingen na het zien van deze video's zelf ook aangemoedigd om een onderzoekende houding aan te nemen bij het kijken en praten over kunst.

What the ART?! sluit aan bij de beeldende vakken. Aan het einde van elk filmpje geeft de kunstenaar de leerlingen zelf een beeldende opdracht. In de handleidingen geven we een korte beschrijving van de video's, informatie over de kunstenaars en uitleg bij de beeldende opdrachten.

LEERDOELEN

- Leerlingen maken kennis met het Stedelijk Museum Amsterdam en enkele topstukken uit de permanente collectie van het museum.
- Leerlingen maken kennis met drie actuele jonge kunstenaars in verschillende disciplines: mode, tekenkunst en schilderkunst.
- Leerlingen voeren beeldende opdrachten uit en gebruiken daarbij verschillende technieken en materialen.

Video 2 What the ART?! met Raquel van Haver, beeldend kunstenaar
(duur: 5.59 minuten)

Ahmed leidt Raquel door het museum

KORTE BESCHRIJVING VIDEO

In deze video maken we kennis met Raquel van Haver. Raquel is een geëngageerde kunstenaar. Ze maakt schilderijen die opvallen in onderwerpkeuze, kleur- en materiaalgebruik. Blikopener Ahmed neemt haar mee naar de vaste opstelling in het museum en laat drie schilderijen zien: *Cathedra* van Barnett Newman, *Innenraum* van Anselm Kiefer en *Painting, Smoking, Eating* van Philip Guston. Raquel reageert op deze werken en legt uit hoe deze kunstenaars haar inspireren en in hoeverre haar manier van werken verschilt of overeenkomt. Aan het einde van de video geeft Raquel een beeldende opdracht aan de leerlingen (zie de verwerkingsopdracht op pagina 4).

OVER DE KUNSTENAAR

De Amsterdamse kunstenaar Raquel van Haver (1989) bracht als kind veel tijd door bij haar opa, een man die veel tekende en schilderde. Door goed naar zijn manier van werken te kijken, leerde Raquel zelf ook goed tekenen. Na haar schooltijd ging ze naar de kunstacademie. Ze rondde de opleiding in 2012 af en sinds die tijd exposeert ze haar werk in galeries en musea.

De schilderijen van Raquel vallen in schilderwijze en onderwerpkeuze op door hun expressiviteit en rauwheid. Raquel schildert op een bijzondere manier. Ze spant haar doeken op met jute en bewerkt deze met lijm en teer. Vervolgens bouwt ze de voorstelling op door dikke lagen pasteuze verf over elkaar aan te brengen. Vaak verwerkt ze allerlei materialen in de verf: teer, karton, touw, plastic, jute, haar, gips en klei. Daardoor lijkt het bijna alsof ze met de verf boetseert. De onderwerpen van haar schilderijen zijn politiek geëngageerd. Raquel schildert mensen die je normaal gesproken niet snel op een kunstwerk ziet: mannen en vrouwen die op de grens van de samenleving leven. Ze zoekt deze mensen bewust op in haar eigen omgeving - Amsterdam-Zuidoost - maar reist daarvoor ook naar grote steden in de Cariben, Latijns Amerika en Afrika. In arme buitenwijken legt ze contact met de lokale bevolking. Als ze het vertrouwen heeft gewonnen, fotografeert ze daar alledaagse taferelen. Van deze foto's maakt ze schetsen. Zo verzamelt ze beelden die ze later in haar schilderijen vermengt met beelden uit andere door haar bezochte gemeenschappen. Zo wil ze met haar schilderkunst de overeenkomsten tussen de groepen mensen benadrukken, met empathie voor de groepen in de marge van de samenleving.

*WHAT THE ART?! : VERWERKINGSOPDRACHT*Introductie 15 minuten*Start de les met de video.*

- Bekijk de video klassikaal.

- Bespreek de video kort na: wat viel je op, wat verraste je, wat (her)kende je misschien al?

Onderzoek 10 minuten*Voordat de leerlingen starten met de opdracht, doen ze een kort onderzoek naar het werk van Raquel van Haver. Dit doen ze in duo's.*

Ga op je telefoon naar het instagram account van Raquel van Haver:

<https://www.instagram.com/raquelvelascomartinez/?hl=nl>

Bekijk haar schilderijen.

> Op haar schilderijen laat Raquel de 'wereld van de straat' zien. Kies een schilderij uit en leg uit hoe zij die wereld verbeeldt.

> De schilderijen van Raquel zou je ook reliëfs kunnen noemen. Waarom is dat zo?

Praat hier met elkaar over aan de hand van de beelden op haar instagram account.

Beeldende opdracht 2 lesuren*Herhaal de opdracht die Raquel heeft gegeven: Maak je eigen kunstwerk en verf.*

Ga als volgt aan het werk:

Pak je telefoon en maak een heleboel foto's van jouw directe omgeving: een klasgenoot, een bankje op het schoolplein, een etui op tafel... het kan van alles zijn. Na een half uur kies je 2 of 3 foto's uit die jij het mooist vindt. Teken deze foto's na op een groot en dik vel papier en maak er een compositie* van. Dat hoeft niet te precies of gedetailleerd. Teken gewoon zo makkelijk mogelijk. Zoek nu materialen bij elkaar waarmee je de verf heel dik kunt maken. Bijvoorbeeld: lijm, gips, papier-maché, houtzaagsel, haar... Meng dit materiaal door de verf en ga hiermee schilderen. Neem je tekening als basis en bouw zo jouw schilderij op.

Klaar? Maak dan een foto van jouw schilderij en deel het via social media:

#raquelvanhaver

* *Compositie* is een ander woord voor samenstellen en ordenen van vormen, lijnen en vlakken in een beeld. Dit bepaald waar de toeschouwer het eerst naar kijkt en zorgt voor ruimte en dynamiek. Er zijn verschillende soorten composities zoals horizontaal, diagonaal, overall en centraal.

Mogelijke benodigdheden

- Mobiele telefoon / camera

- Papier (bij voorkeur grote en dikke vellen)

- Potlood

- verf (acryl), verschillende kleuren

- Penselen (dik en dun)

- Materialen waarmee je de verf dik kunt maken: lijm, gips, papier-maché, houtzaagsel, haar, etc.

- Schaaltjes om verf en aanvullend materiaal in te mengen

Afsluiten 10 minuten

- Bekijk en bespreek na afloop alle resultaten gezamenlijk. Zijn ze geïnspireerd door de kunst van Raquel van Haver? Op welke manier? Hoe zijn de leerlingen aan de slag gegaan, welk materiaal hebben ze gebruikt om de verf dikker te maken? Hoe was het om met deze verf te schilderen? Is het gelukt om reliëf aan te brengen in het schilderij?

Meer weten over Raquel van Haver en haar werk?

www.instagram.com/raquvelascomartinez/?hl=nl

www.stedelijk.nl/en/exhibitions/raquel-van-haver

www.jackbellgallery.com/artists/66-raquel-van-haver/overview/

november,2018

Pia Westgren

WHAT
THE
ART?!
BLIK
OPEN
ERS